

JULKISET PIHA-ALUEET

Yleistä

Piha-alueen toiminnat tulee jäsentää ja sijoittaa selkeästi. Reittien pysäköinti- ja saattoalueilta tai kadulta sisäänkäynteihin tulee olla helposti hahmotettavia ja esteettömiä. Tarpeettomia suunnanmuutoksia tulee välttää ja reittien muutoskohdat tulee osoittaa selkeästi. Suunnanmuutosten tulisi olla suorakulmaisia. Kunnossapidon vaatimukset tulee ottaa huomioon ratkaisuja suunniteltaessa niin, että piha-alueiden toimivuus voidaan taata kaikissa olosuhteissa. Erikoistason alueiden valaistuksesta löytyy tietoa Liikenne- ja viestintäministeriön raportista "Esteetön valaistus ja selkeät kontrastit asema-alueilla".

Kulkuväylät ja -pinnat

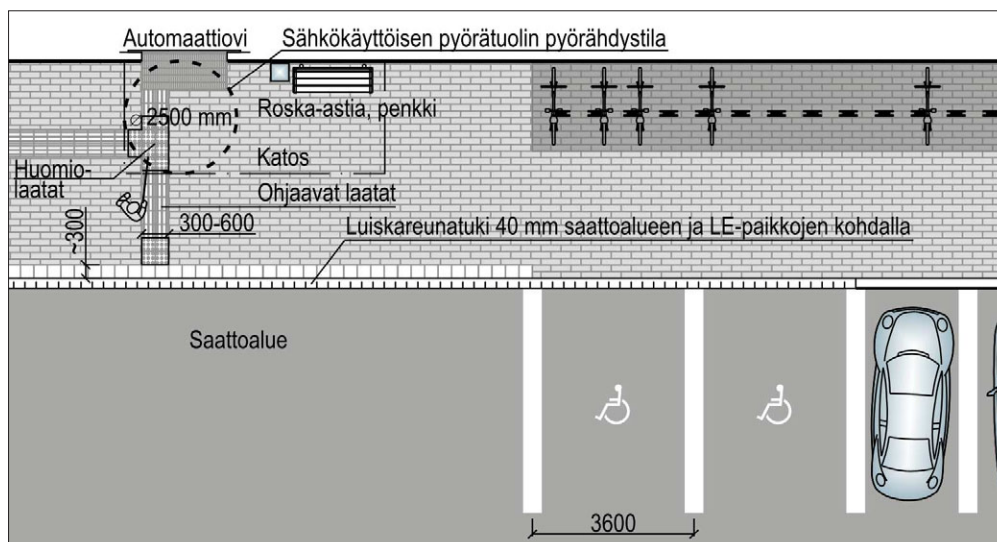
Vapaan kulkuväylän leveyden tulee olla vähintään 900 mm, mutta suositeltava minimileveys on 1500 mm, joka on riittävä myös avustajan tai opaskoiran kanssa liikkuvalla henkilöllä. Kahden pyörätuolin kohdatessa leveyden tulee olla vähintään 1800 mm. Pyörätuolia varten tarvittava kääntöympyrä on halkaisijaltaan vähintään 1500 mm, sähköpyörätuolilla 2500 mm. Kulkuväylän vapaan korkeuden tulee olla väh. 2200 mm, kuitenkin siten, että rakennuksen tai sen osan alikulkukorkeudeksi suositellaan väh. 3000 mm.

Kulkupinnan tulee olla erikoistasolla kova ja perustasolla kova tai melko kova ja luistamaton. Poikkeamat tasaisuudessa saavat olla enintään 5 mm ja laattojen saumat saavat olla enintään 5 mm leveitä.

Sivukaltevuutta saa olla erikoistasolla enintään 2 % ja perustasolla enintään 3 %. Pituuskaltevuutta saa olla erikoistasolla enintään 5 % ja perustasolla enintään 8 %. Tasaisen kulkupinnan grafiikka ja väritys eivät saa antaa vaikutelmaa tasoerosta.

Pysäköintipaikat

Liikkumisesteisten pysäköintipaikat (LE-paikat) tulee merkitä selvästi sekä pinnoitteeseen maalatulla ja tolppaan tai seinään kiinnitetyllä liikkumisesteisen tun-

SuRaKu-korteissa esitetään yleisohjeet esteettömien julkisten ulkoalueiden suunnitteluun, rakentamiseen ja kunnossapitoon.

Korttien mallisuunnitelmassa esitetään yksi tapa tuottaa esteetöntä ympäristöä, mutta tuotteita ja suunnitteluratkaisuja kehittämällä voidaan ympäristön laadun ja esteettömyyden tasoa edelleen parantaa.

Korttien ohjeet perustuvat SuRaKu-projektissa määriteltyihin esteettömyyskriteereihin ja laadittuihin mallisuunnitelmiin.

Alueet on jaettu kahteen esteettömyyden vaatimustasoon. Kaikkien alueiden tulisi olla vähintään perustasoa. Lisäksi seuraavilla alueilla tulisi toteuttaa korkeampaa esteettömyyden erikoistasoa:

- Kävelykatuympäristöt
- Keskusta-alueet, joilla on julkisia palveluja
- Vanhus-, vammais-, sosiaali- ja terveystalvet tarjoavien toimipaikkojen ympäristöt
- Alueet, joilla paljon vanhus- ja vammaisasuntoja
- Julkisen liikenteen terminaalialueet ja pysäköintialueet
- Liikunta- ja leikkipaikat, joilla huomioitu kaikki käyttäjät
- Esteettömät reitit esim. virkistysalueilla

Opasteet

Opasteet tulee sijoittaa niin, että niiden eteen jää vapaata tilaa seisomista tai pyörätuolia varten. Opastaulussa tulee olla kepillä tunnistettava ala-osa.

Määräykset

RakMK F1, RakMK F2

Muut ohjeet

RT 09-10884, 98-10565

KT-02

Lmp liikenteenohjauslaitteista

Invalidiliiton ohjeet:
www.eesteeton.fi

SuRaKu-ohjekortit

- 1 Suojatiet ja jalkakäytävät
- 2 Kävelykadut ja aukiot
- 3 Tasoerot
- 4 Julkiset piha-alueet
- 5 Puistokäytävät ja levähdyspaikat
- 6 Leikkipaikat
- 7 Pysäkkialueet
- 8 Tilapäiset liikennejärjestelyt

SuRaKu-kriteeritaulukot

Suojatien reunatuki, Ulkoportaot, Luiskat, Opaslaatat, Erotteluraidat, Pysäkkikorokkeet, Sadevesikourut ja -kaivot, Kulkupinnat, Suojatiemerkinnot, Käsi-ohjeet, Kaiteet, Painonappipylväs, Suojatiemerkipylväs, Istuimet, Pollarit, Suojatien keskikoroke, Kohokartta, Varoitusalueet.

SuRaKu-ohjekortit ja esteettömyyskriteerit löydät pdf-muodossa internet-sivulta www.hel.fi/helsinkikaikille/

nuksella. Pysäköintipaikan leveyden tulee olla vähintään 3600 mm ja pituuden 5000 mm. Pysäköintipaikan kaltevuus saa olla enintään 2 % molempiin suuntiin.

Luiskat, portaat ja kaiteet

Luiskien suositeltava kaltevuus on 5 % tai loivempi ja maksimikaltevuus on 8 %. Pitkissä luiskissa, joiden kaltevuus on yli 5 %, tarvitaan 6 metrin välein vähintään 2 metrin pituinen välitasanne. Luiskaan rakennetaan vähintään 50 mm korkuinen suojareunus, kun luiska ei rajoitu seinään tai muuriin tai se ei ole ympäröivän maaston tasolla. Luiskan lisäksi tulee olla portaat.

Ulkoportaissa suositeltava askelmitoitus on 2 x nousu + etenemä = 660 mm. Katetuissa tai lämmitetyissä portaissa käytetään sisätilan mitoitusta: 2 x nousu + etenemä = 630 mm. Lepotasanne on suositeltava 10–15 askelman välein. Havaittavuuden lisäämiseksi porrasaskelmien reunassa tulee olla 30–40 mm leveä värikontrastiraita. Korvaava portaaton yhteys vaaditaan aina. Sulanapitojärjestelmä tai kattaminen on suositeltava.

Erikoistasolla tarvitaan aina käsijohde kahdella korkeudella, molemmin puolin, portaan tai luiskan ja välitasanteiden koko pituudelta. Perustasolla vähäliikenteisessä paikassa voidaan hyväksyä käsijohde vain yhdellä korkeudella. Suoja-kaide tarvitaan aina, jos tasoero on yli 500 mm. Alle 500 mm:n tasoeroissa tai portaiden keskikaiteena voidaan käyttää avokaidetta.

Opaslaatat ja varoitusalueet

Opaslaattoja käytetään erikoistason alueilla reitin merkitsemiseen tai suojateistää, portaista, luiskista tai muista tasoeroista varoittamiseen. Opaslaatat on esitely ohjekortissa 1 Suojatiet ja jalkakäytävät. Varoitusalueita käytetään perustason alueilla vastaavasti varoittamassa suojatiestä, portaista tai tasoeroista. Varoitusalueiden pinnan tulee olla karkea. Lisätietoja löytyy Varoitusalueet-kriteeritaulukosta. Opaslaatoissa ja varoitusalueissa tulee olla päällysteestä selvästi erottuva väri/kontrasti (keskiharmaan ja mustan/valkoisen eroa vastaava kontrasti).

Sisäänkäynti

Ulko-oven edessä tulisi olla 2500 x 2500 mm tasanne (sähköpyörätuolin kääntöympyrän tila), vähintään tasanteen tulee olla 1500 x 1500 mm, jossa mahtuu kääntymään pyörätuolilla ja avaamaan ovet. Tasanteen kaltevuus sisäänkäynnin luona saa olla enintään 2 %. Sisäänkäynnin ritilä tulee upottaa tasoon eikä alueella saa olla muitakaan kynnyksiä. Sisäänkäyntialueen kattaminen tai varustaminen sulanapitojärjestelmällä on suositeltavaa. Polkupyörät yms. tulee sijoittaa selvästi merkitylle omalle alueelleen.

Katoksen tulisi olla vähintään 2500 mm syvä, minimi 1500 mm. Pylväitä, oven aukipitotappeja tai muita rakenteita ei saa sijoittaa kulkuväylille. Katoksessa tulisi olla penkki ja roska-astia. Tupakointi tulee ohjata etäämmälle sisäänkäynnistä. Alue tulee valaista hyvin, ja pintavesien poisjohtaminen tulee järjestää huolellisesti.

Sadevesikourut ja kaivot

Sadevesikourut tulee sijoittaa aina, kun se on mahdollista niin, että ne osoittavat piholla pääliikennesuuntia ja toimivat myös ohjausraitoina heikkonäköisille. Kouru- ja kaivorakenteiden poikkeama päällysteen tasosta saa olla enintään 5 mm ja raot leveydeltään enintään 10 mm.